

Cambra de Comerç
de Barcelona

Àrea de Desenvolupament Empresarial
Servei de Formació Empresarial

Propostes de la Comissió de Formació de la Cambra de Comerç de Barcelona sobre el repte de l'educació no universitària a Catalunya

Barcelona, desembre de 2005

1. ANTECEDENTS

El mes de febrer de 2005, el Gabinet d'Estudis de la Cambra de Comerç de Barcelona va elaborar l'informe "El repte de l'educació no universitària a Catalunya: situació actual i propostes d'actuació", en què es posaven de manifest determinats dèficits en els ensenyaments no universitaris a Catalunya.

A la vegada, el mes de setembre, la Cambra va fer una enquesta a 4.000 empreses sobre el nivell de coneixements dels candidats que s'havien presentat als processos de selecció realitzats per les empreses catalanes en els darrers dos anys. El resultat d'aquesta enquesta posa de manifest novament algunes mancances del sistema educatiu actual.

A continuació, es fa un resum dels informes esmentats i de les problemàtiques que s'hi posen de manifest.

L'objectiu de l'informe és analitzar un dels factors determinants de l'augment tendencial i sostenible de la productivitat, com és l'acumulació de capital humà i el coneixement, en l'àmbit de l'economia catalana. Més concretament, es fa un repàs de la situació de l'educació no universitària a Catalunya en el context espanyol i europeu, tant des del punt de vista dels recursos que s'hi inverteixen com des del punt de vista dels resultats que s'obtenen, amb l'objectiu de detectar les mancances o debilitats que limiten l'acumulació de capital humà i coneixement a les empreses. La nota es limita a l'àmbit de l'educació no universitària, perquè és la base que determina en bona part el nivell que pot assolir la resta del sistema educatiu d'un país.

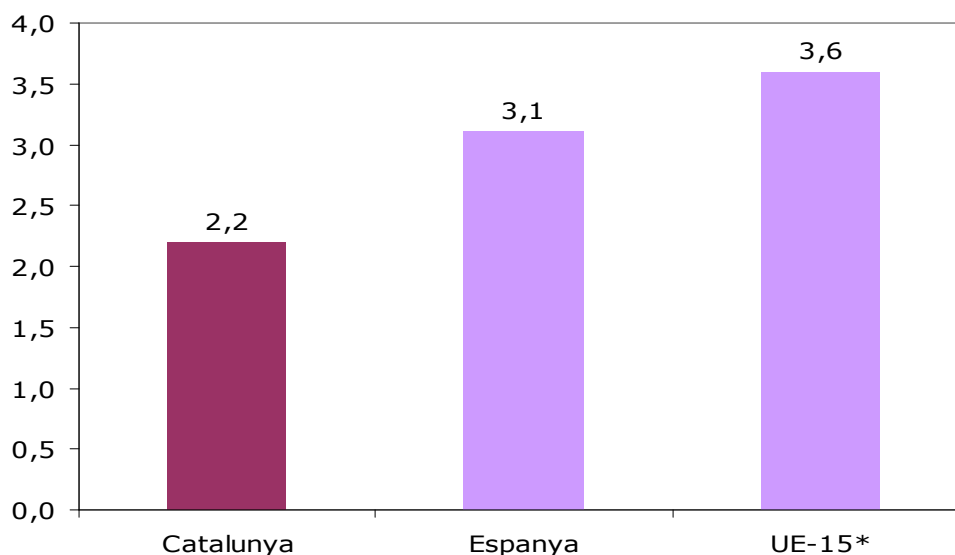

La despesa pública no universitària a Catalunya

Catalunya pateix un dèficit de formació no universitària amb relació a la resta d'Espanya i, encara més, amb relació als països europeus desenvolupats. Aquest dèficit es localitza, principalment, en la formació primària, secundària i professional; i es posa clarament de manifest tant en l'anàlisi dels indicadors de despesa com en l'anàlisi dels resultats escolars.

Pel que fa als indicadors de despesa, s'observa que, segons dades de l'any 2002, Catalunya té un nivell de despesa pública en educació no universitària en percentatge del PIB del 2,2%, inferior al 3,1% del conjunt d'Espanya i al 3,6% de la mitjana de la UE-15 (gràfic 1).

Gràfic 1. Despesa pública en educació no universitària. Any 2002
En percentatge del PIB

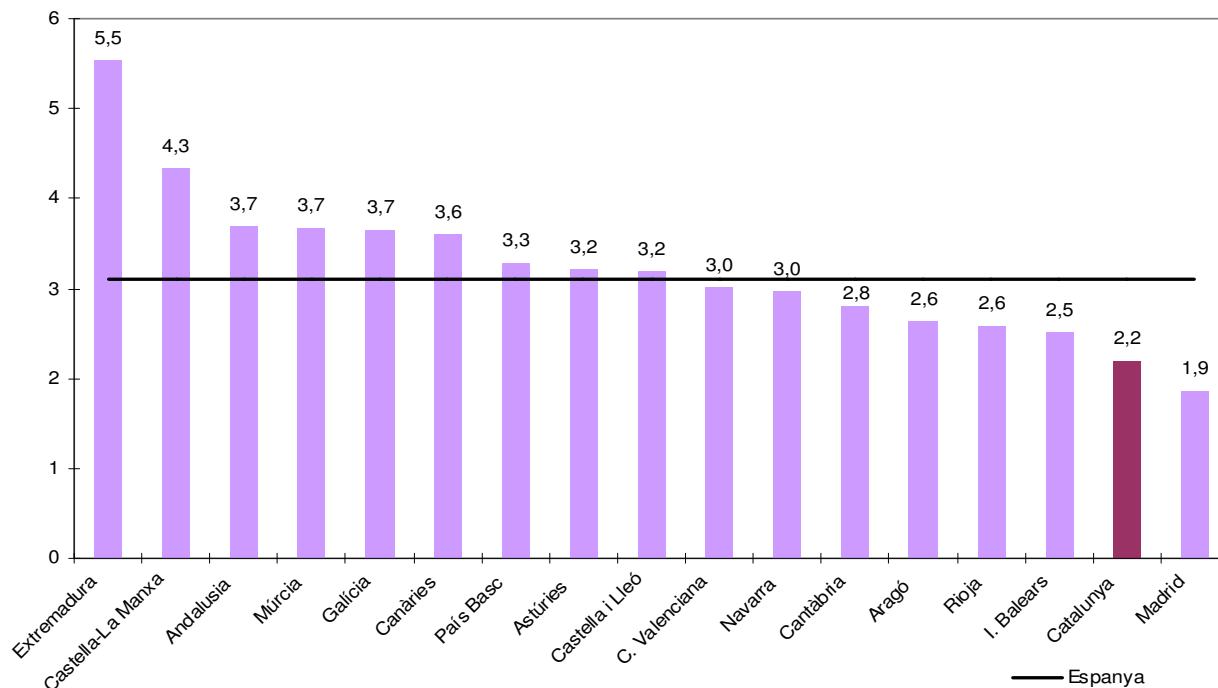

* Dades de l'any 2001

Font: Ministeri d'Educació i Ciència, EUROSTAT i elaboració pròpia

Gràfic 2. Despesa pública en educació no universitària per comunitats autònomes. Any 2002

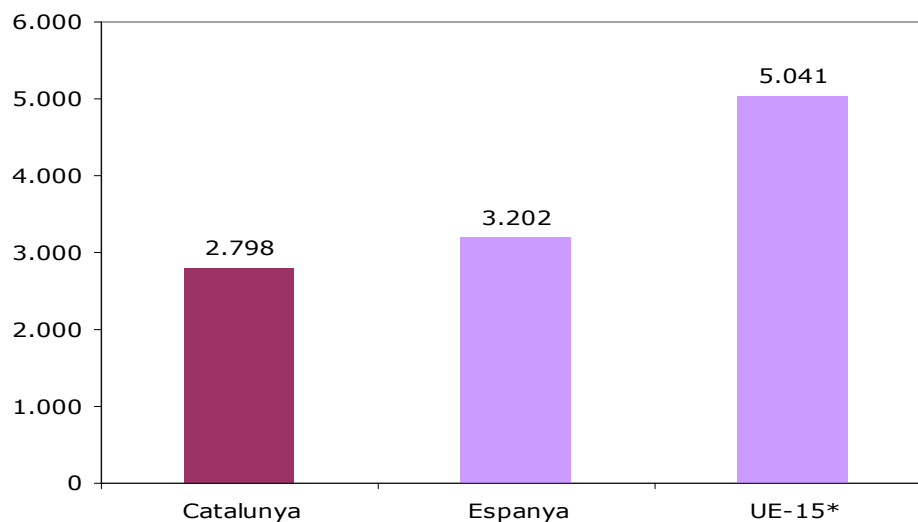
En percentatge del PIB

Font: Ministeri d'Educació i Ciència i elaboració pròpia

Gràfic 3. Despesa pública en educació no universitària per alumne matriculat. Any 2002

Euros per estudiant

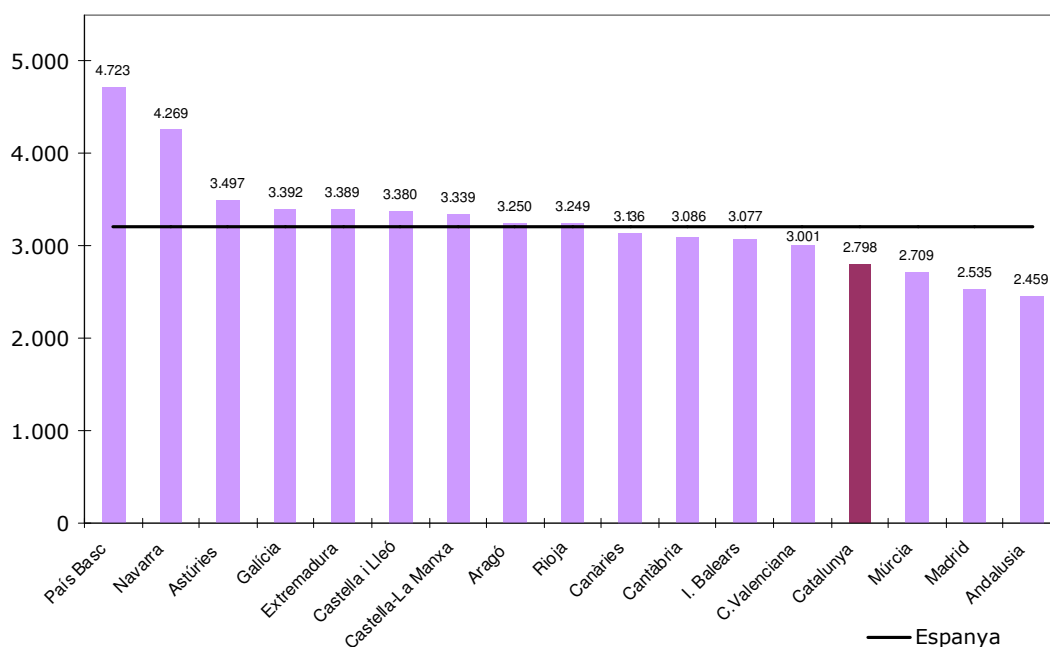

* Dades de l'any 2001

Font: Ministeri d'Educació i Ciència, EUROSTAT i elaboració pròpia

Els resultats de l'any 2002 reflecteixen que Catalunya fa una despesa de 2.798 euros per estudiant no universitari; una xifra molt inferior als 3.202 euros de la mitjana espanyola i als més de 5.000 euros que es gasten de mitjana a la Unió Europea (gràfic 3).

Gràfic 4. Despesa pública en educació no universitària per alumne matriculat i comunitat autònoma. Any 2002
Euros per estudiant

Font: Ministeri d'Educació i Ciència i elaboració pròpia

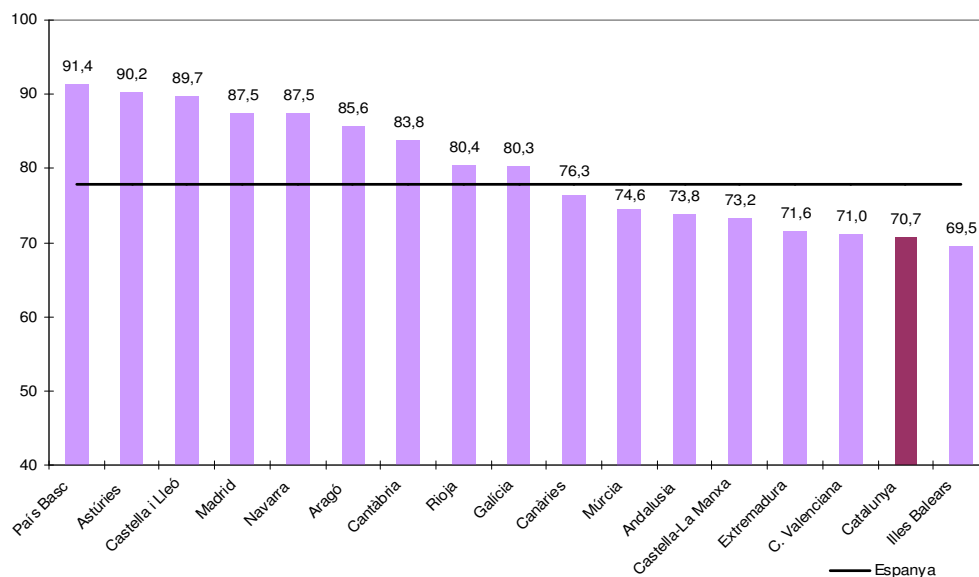
Fracàs escolar. Abandó dels estudis

Catalunya registra la segona taxa d'escolarització no obligatòria (als 17 anys) més baixa d'Espanya (el 70,7 % durant el curs 2001/2002), només per davant de les Illes Balears, i a gran distància de comunitats com el País Basc, que lidera el rànquing amb el 91,4 %, i com Astúries, Castella i Lleó, Madrid i Navarra, que s'apropen al 90 % (gràfic 5).

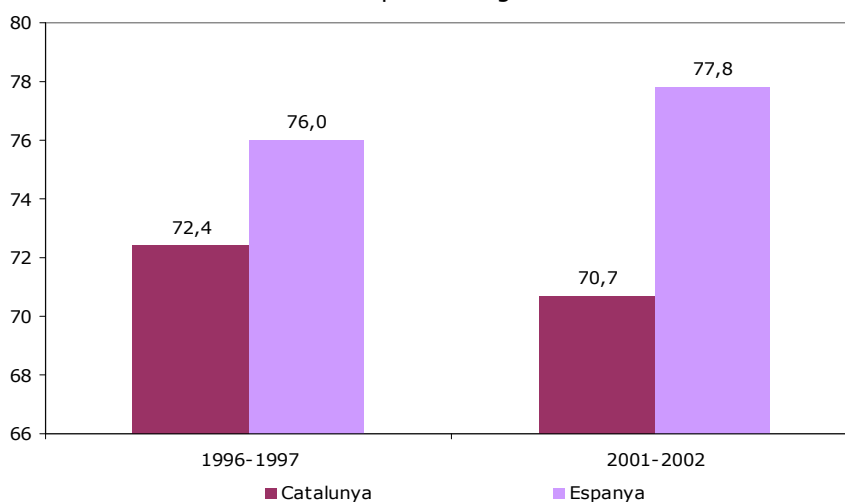
Cambra de Comerç
de Barcelona

Gràfic 5. Taxa d'escolarització no obligatòria (als 17 anys) per comunitats autònomes.
Curs 2001/2002
En percentatge

Font: Ministeri d'Educació i Ciència

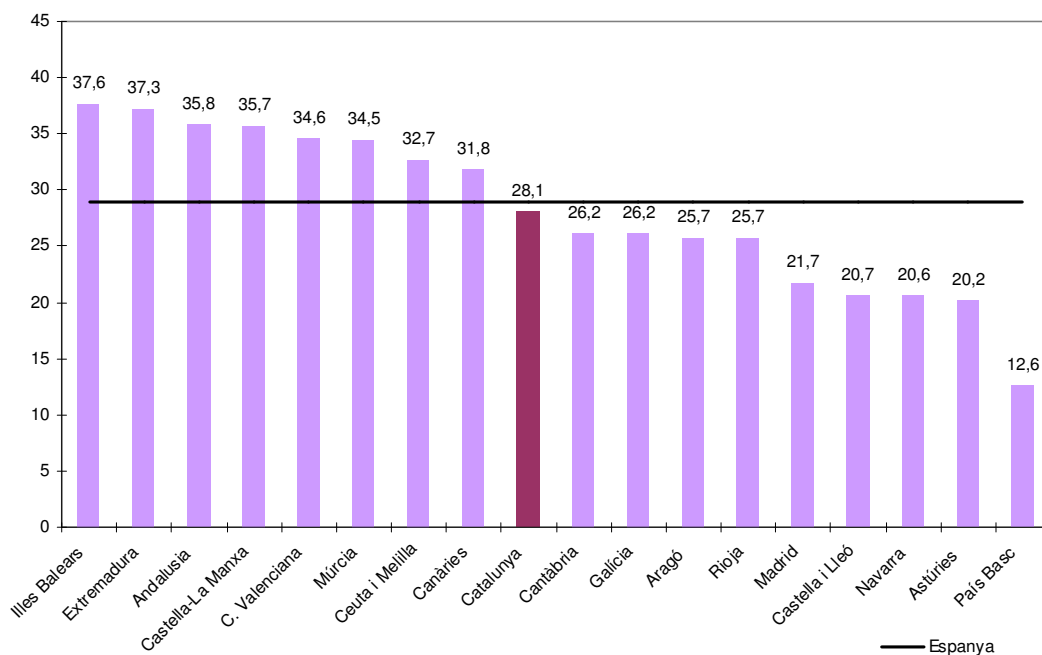
Gràfic 6. Evolució de la taxa d'escolarització no obligatòria (als 17 anys) a Catalunya i a Espanya
En percentatge

Font: Ministeri d'Educació i Ciència

També s'observa que des de l'any 1996 la distància que separa Catalunya de la mitjana espanyola s'ha doblat fins a superar els set punts, i Catalunya ha baixat des de la dotzena fins a la setzena posició en el rànquing per comunitats autònomes durant aquest període. Tot implica una tendència a l'empitjorament de la situació de fracàs escolar amb relació a la resta d'Espanya els últims anys (gràfic 6).

Gràfic 7. Taxa d'abandonament educatiu prematur * per comunitats autònomes. Any 2002
En percentatge

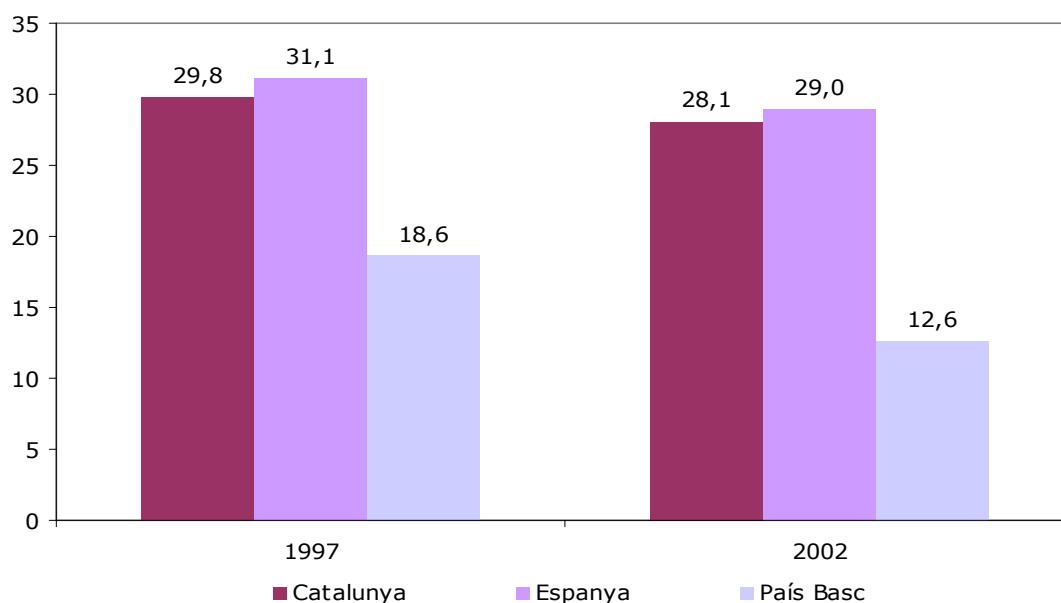

* Percentatge de la població entre 18 i 24 anys que no ha completat l'educació secundària (segona etapa) i no segueix cap tipus d'educació o de formació.

Font: Ministeri d'Educació i Ciència

Un segon indicador orientatiu del grau de fracàs escolar que es pot utilitzar per comparar territoris és la taxa d'abandonament educatiu prematur, definida com el percentatge de població entre 18 i 24 anys que no ha completat la segona etapa de l'educació secundària i no segueix cap tipus d'educació o de formació. En aquest cas, els resultats per comunitats autònomes reflecteixen una taxa d'abandonament a Catalunya del 28,1 %, molt propera a la mitjana espanyola (gràfic 7).

Gràfic 8. Evolució de la taxa d'abandonament educatiu prematur * a Catalunya, el País Basc i Espanya.
Any 2002
En percentatge

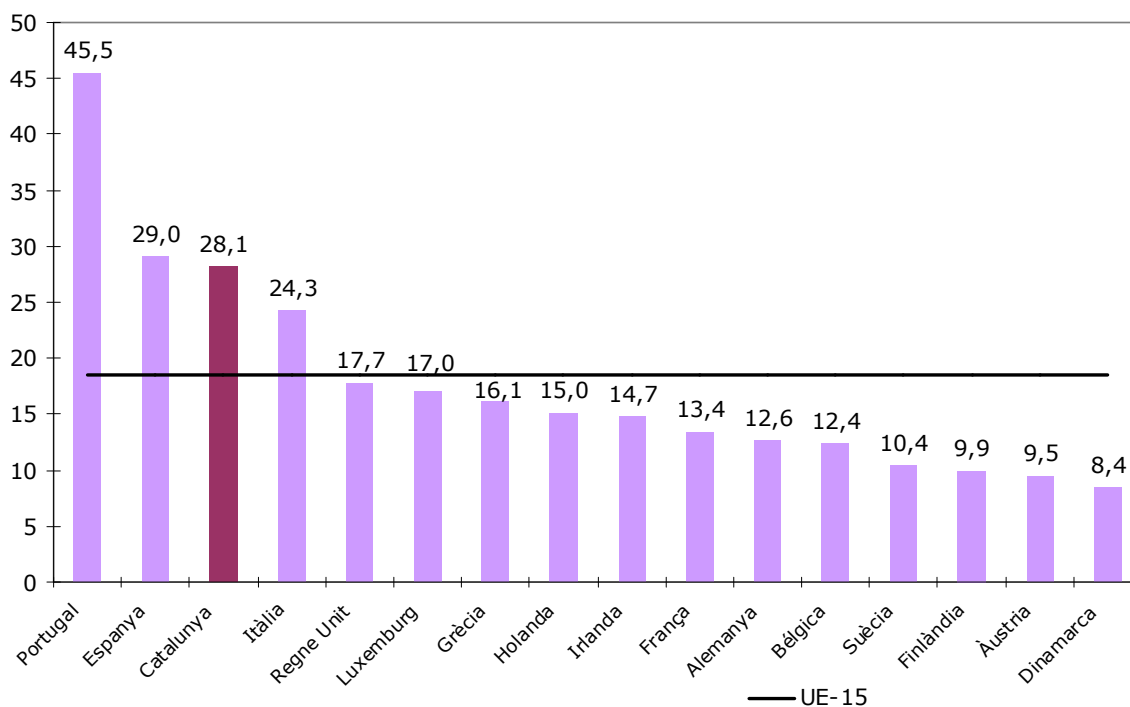
* Percentatge de la població entre 18 i 24 anys que no ha completat l'educació secundària (segona etapa) i no segueix cap tipus d'educació o de formació.
Font: Ministeri d'Educació i Ciència

Igualment, a escala europea, Catalunya i Espanya se situen entre les posicions més desfavorables, amb la segona taxa d'abandonament educatiu prematur més elevada de tota la UE-15, després de Portugal. A més, cal destacar que la diferència que la separa de la majoria de països de la UE-15 és molt significativa, ja que amb l'excepció d'Itàlia tots els altres països europeus tenen una taxa d'abandonament clarament inferior al 20 % (gràfic 9).

Cambra de Comerç
de Barcelona

Gràfic 9. Taxa d'abandonament educatiu prematur * a Catalunya i als països de la UE-15.
Any 2002
En percentatge

* Percentatge de la població entre 18 i 24 anys que no ha completat l'educació secundària (segona etapa) i no segueix cap tipus d'educació o de formació.

Font: Ministeri d'Educació i Ciència

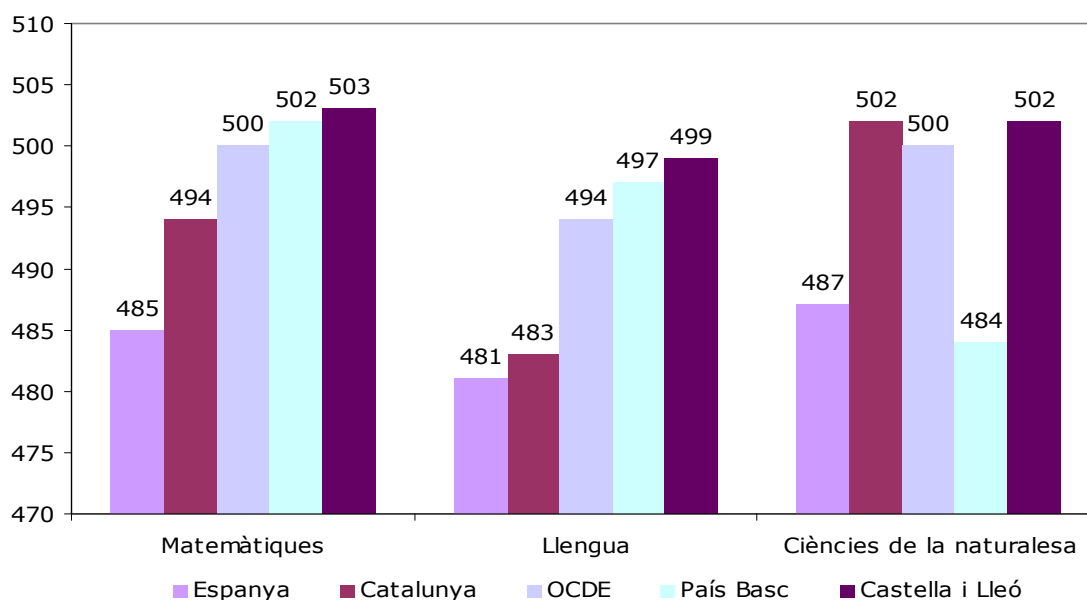
Aquest elevat abandonament dels estudis secundaris a Catalunya no ajudarà a corregir l'estructura del mercat de treball català, que, en comparació amb altres països europeus, es caracteritza per una presència relativa menor de personal amb formació secundària. Segons dades del 2001, només el 18 % de la població entre 25 i 64 anys havia cursat estudis secundaris superiors a Catalunya, menys de la meitat que en altres països europeus (39 % de mitjana per a la UE-15 el mateix any).

Manca de coneixements bàsics

A escala internacional, la comparació de resultats escolars entre països es pot obtenir de l'informe PISA 2003, que ha presentat recentment l'OCDE. En concordança amb els indicadors analitzats anteriorment, aquest informe posa de

manifest que Espanya se situa a la cua dels països avançats en resultats educatius. Dintre d'Espanya, Catalunya se situa per sobre de la mitjana espanyola, però lleugerament per sota dels resultats obtinguts pel País Basc i Castella i Lleó (les altres dues regions espanyoles que van participar en l'estudi), i per sota de la mitjana dels 30 països desenvolupats inclosos a l'informe (gràfic 10).

Gràfic 10. Resultats escolars de l'informe PISA * 2003
Punts assolits

Programme for International Student Assessment. Font: OCDE

Aquests resultats es corroboren amb manifestacions de l'empresariat català, que detecten una manca de coneixements bàsics sòlids en les persones que s'incorporen al mercat laboral; entenent aquests com la cultura bàsica necessària per a una bona comprensió i interrelació amb l'entorn. La manca d'uns coneixements bàsics sòlids de partida, com és el cas de les matemàtiques o el llenguatge, dificulten l'aprenentatge futur de coneixements tècnics especialitzats, necessaris al llarg de tota la vida professional.

De fet, de l'enquesta realitzada a 4.000 empreses sobre el nivell de coneixements dels candidats mostrats en els processos de selecció realitzats en els darrers dos anys, es posa de manifest un dèficit en els coneixements tècnics específics del lloc de treball, que a la vegada s'han d'anar adquirint i actualitzant al llarg de tota la vida professional.

Igualment, la manca de coneixements bàsics culturals, com pot ser la llengua, dificulta l'aprenentatge d'idiomes, que és bàsic avui dia per a moltes empreses per mantenir-se en el mercat.

Coneixement insuficient de l'entorn empresarial.

Els informes de la Cambra posen de manifest, igualment, que les persones que s'incorporen al mercat laboral no disposen d'uns coneixements suficients sobre l'entorn empresarial, sobre què és una empresa i les seves formes d'organització i de funcionament. El resultat de l'enquesta realitzada a les 4.000 empreses posa de manifest la preocupació de l'empresariat pel que fa al desconeixement de com funciona una empresa i sobre les qüestions tècniques del treball a què s'aspira.

Manca de valors per al treball.

Sense entrar a valorar les causes dels canvis de la societat, es percep que els valors i les motivacions cap al treball han canviat, fet que condiciona les habilitats i competències de les persones en el lloc de treball.

S'entenen com a valors d'una persona el conjunt de coneixements, d'hàbits i d'estímul que, a través de l'educació i les experiències viscudes al llarg de la vida, conformen la seva forma de fer, d'actuar, l'estil i les actituds d'una persona quan arriba a la maduresa.

Coneixement de l'idioma anglès

El dèficit en els resultats de la formació també es posa de manifest en el coneixement de l'anglès, que com s'ha reconegut a l'Acord estratègic per la millora de la competitivitat, la qualitat de l'ocupació i la internacionalització de l'economia catalana, és clarament deficitari tant a Catalunya com a Espanya en comparació amb altres països i regions europees capdavanteres. Tanmateix, aquest dèficit esdevé un problema endèmic de l'educació al nostre país.

Segons dades de l'any 2001, el percentatge de població catalana capaç d'expressar-se en anglès se situa a l'entorn del 20 %¹, un nivell molt inferior a la mitjana del 46 %² de la UE-15; i molt lluny del domini de l'idioma de la població de països com Suècia (88 %), els Països Baixos (72 %), Dinamarca (72 %), Alemanya (55 %), Àustria (53 %) o Finlàndia (48 %).

L'informe "Repaso a la enseñanza: indicadores de la OCDE - Edición 2005 - Education at a Glance 2005-", fet públic recentment, referma l'anàlisi realitzada per la Cambra i posa de manifest que Espanya és a la cua dels països desenvolupats pel que fa al nivell d'estudis dels alumnes; a la vegada que evidencia que, tot i que la despesa educativa per alumne ha augmentat, se situa molt lluny de la mitjana de l'OCDE.

¹ Font: "Catalunya 2010: orientacions de les millors pràctiques internacionals per a l'economia catalana", *Documents de reflexió estratègica*, núm. 15, Boston Consulting Group

² Font: Eurobaròmetre especial de la Comissió Europea "Europeans and languages", publicat el febrer de 2001.

2. PROBLEMÀTIQUES DETECTADES

Problemàtica	Efecte
Fracàs escolar. Abandonament dels estudis	-Estructura del mercat de treball català que, en comparació amb altres països europeus, es caracteritza per una presència relativa menor de personal amb formació secundària. -Despesa pública no efectiva. -Increment de despesa pública en programes de formació específics. -Manca de personal amb ofici o professió. -Nivell educatiu menor que pot comportar menys oportunitats de desenvolupament empresarial i del país. -Més inversió de les empreses en la formació inicial en el lloc de treball. -Afavoriment de la integració laboral en sectors econòmics en creixement, a canvi d'uns ingressos immediats.
Manca de valors: responsabilitat, esforç, constància, respecte, compromís, iniciativa, creativitat...	-Disfuncions en la integració en l'equip i a l'empresa. -Manca d'habilitats de comunicació i relació. -Possible perjudici de la imatge de l'empresa. -El projecte empresarial no s'impulsa al ritme desitjat. Les competències de les persones han d'evolucionar amb el projecte empresarial. .../..

Problemàtica	Efecte
Manca de valors: responsabilitat, esforç, constància, respecte, compromís, iniciativa, creativitat,...	-Dificultats en el clima laboral. -No es treballa amb qualitat i termini. -Dificultat per assumir el propi rol i la responsabilitat. -Manca d'orientació al client. -Manca d'actuació davant de problemes. -Dificultat per impulsar processos de canvi. -Dificultat per adquirir pautes de conducta que fomentin la superació personal i professional. -Manca d'automotivació.
Manca de coneixements bàsics sòlids	-Dificulta l'aprenentatge futur necessari al llarg de tota la vida professional (adquisició de coneixements tècnics especialitzats en el lloc de treball). -Dificulta la interrelació amb l'entorn més immediat. -Dificulta el treball en equip i la consolidació d'aquest treball. -Dificulta la comprensió dels processos de l'empresa. -Més inversió en formació continuada. -Requereix més esforç per part de l'empresa en la integració de les persones.
Manca de coneixement de l'idioma anglès	-Dificultat de fer progressar el projecte empresarial en un entorn global. -Pèrdua d'oportunitats de negoci. -Dificultat en la internacionalització de les empreses.

Problemàtica	Efecte
Coneixement de l'entorn empresarial	-Dificulta la integració a l'empresa. -Dificulta la comprensió global d'una empresa. -Dificulta el treball en equip. -Requereix un major esforç d'integració.

3. NECESSITATS I REPTES DE LES EMPRESES

Per realitzar de les propostes d'actuació, cal partir de la realitat de les empreses del segle XXI. A continuació, s'esquematitzen els diferents aspectes o factors que ha de tenir en compte l'empresa actual i del futur:

El projecte empresarial

Tot projecte empresarial, d'una forma més o menys explícita, es compon d'una planificació estratègica (visió de cap a on vol anar), d'uns objectius generals i operatius (allò que vol assolir) i d'uns plans d'acció (el camí per assolir-ho). Aquests són tres aspectes imprescindibles avui dia a l'empresa, ja que enfoquen l'empresa cap a l'objectiu finalista o cap a la raó de ser.

L'entorn

Per poder desenvolupar l'estratègia, cal considerar també un factor que envolta aquest model de projecte empresarial. Aquest factor és l'entorn, actualment en canvi constant i cada vegada més global. Sovint, l'empresa ha de fer front a canvis en l'entorn que ni tan sols pot preveure: canvis tecnològics, polítics, naturals i socials.

La innovació

L'empresa té la necessitat de diferenciar permanentment els seus productes i serveis, i ha de considerar aspectes de disseny i marca, aspectes tecnològics, innovadors i sostenibles (productes i serveis acceptats per la societat).

La comunicació i les relacions

L'empresa té la necessitat de mantenir unes bones relacions humanes amb tothom, per mantenir-se en el mercat: polítiques, socials, amb els clients, els proveïdors, els accionistes i els treballadors.

Necessitat de gestionar

Per poder desenvolupar el seu projecte, l'empresa, a més, ha de gestionar el posicionament en el mercat (la cultura empresarial), els recursos materials, els recursos econòmics, les relacions (comunicació interna i externa) i el coneixement (el que saben fer les persones que treballen a l'empresa).

Per poder gestionar aquests quatre factors, l'empresa necessita, per una banda, eines de gestió empresarial i, per l'altra persones amb un nivell de competència adequat, que facilitin l'assoliment de la planificació estratègica en els diferents nivells de l'organigrama.

Per tant, els nivells de competència, amb què surten els alumnes del sistema educatiu haurien de considerar el nivell de competències que necessiten les empreses per impulsar el projecte empresarial.

4. PROPOSTES D'ACTUACIÓ

a) Fracàs escolar. Abandó dels estudis³

-Dissenyar i implantar un sistema, en l'educació primària i secundària, que permeti detectar els alumnes potencials amb fracàs escolar i establir un procés de tutorització individual, amb la col·laboració amb les famílies, en etapes avançades de l'ensenyament primari i secundari obligatori. Aquest sistema ha de permetre elaborar un pla d'aprenentatge individual dels alumnes, entre cinquè de primària i quart d'ESO orientat a potenciar les competències en què l'alumne té una progressió positiva, i a desenvolupar les competències en què la progressió no és positiva.

-Dissenyar i desenvolupar un programa estructurat i constant d'orientació professional dels alumnes d'ESO i FP que consideri les habilitats competencials, en el sentit més ampli.

b) Manca de valors: responsabilitat, esforç, constància, respecte, compromís, iniciativa, creativitat...⁴

L'edat escolar ha estat tradicionalment, i hauria de continuar sent, una etapa clau per al desenvolupament de moltes de les competències que s'aplicaran

³ En aquest àmbit, la Nova Llei d'Educació preveu la realització de programes de diversificació a partir de 3r d'ESO, que consisteixen a adequar la metodologia i els continguts als alumnes amb problemes acadèmics. La nova Llei preveu també plans de reforç i de suport als alumnes amb dificultats entre els 6 i 12 anys.

⁴ La nova Llei de l'Educació preveu la creació d'una assignatura d' "Educació per a la Ciutadania" destinada a la formació en valors, com els democràtics, la pau, la igualtat entre sexes i contra la violència entre homes i dones; que s'impartirà en un curs d'etapa, encara no definit, i en dos cursos de l'ESO. Com s'ha esmentat, però, el desenvolupament de valors es fonamenta en hàbits i constància des de les primeres etapes de la vida d'una persona i, en tot cas, l'assignatura que preveu la nova Llei els pot reforçar, però difícilment els desenvoluparà.

després en el mateix entorn educatiu i en els diferent plans en què es mourà la persona. És important que hi hagi un canvi de mentalitat i incorporar a l'educació els valors, que durant anys no s'han considerat com un aspecte indispensable en l'educació dels alumnes. Tots aquests valors, considerats com a bàsics i valorats en els llocs de treball, es fonamenten en hàbits desenvolupats al llarg de tota la vida de les persones i des de les etapes inicials de l'educació.

Cal incidir i establir mecanismes que fomentin el desenvolupament d'aquests valors des de les primeres etapes de l'educació primària i reforçar-los a partir de l'ESO.

Tanmateix, el desenvolupament d'aquests valors no són únicament responsabilitat del sistema educatiu, sinó que hi tenen molt a veure els entorns familiars, en primer lloc, i els socials.

Davant d'aquesta problemàtica, es proposa el següent:

- La revisió i ajustament estratègic de les línies educatives amb orientació als esmentats valors amb mecanismes pedagògics que fomentin uns determinats hàbits de treball: avaluacions, deures, ordre....

- La creació d'idearis a les escoles afavoridors de base del desenvolupament de valors i d'actituds (equivalents en l'àmbit de l'empresa a cultura empresarial, visió i missió). Aquest aspecte és clau davant d'una de les problemàtiques de l'escola pública, com és la de la inestabilitat del professorat.

- La professionalització de la gestió i de les persones que ocupen càrrecs directius als centres. En general, hi ha una manca d'estabilitat en la direcció de les escoles, especialment en el sector públic; fet que no afavoreix el desenvolupament i l'estabilitat de les línies educatives. En

aquest sentit, cal establir mecanismes que facilitin a la direcció dels centres eines empresarials de planificació estratègica, de gestió de projectes, de dinamització d'equips....

-La implantació de sistemes de gestió de la qualitat en els centres d'ensenyament, com a sistema de gestió intern vàlid per a l'orientació a la societat (client), i per impulsar els diferents projectes de cada centre.

-Crear i establir mesures que estimulin la participació i implicació de les famílies en l'ensenyament.

-Millorar el sistema d'assignació del professorat amb l'objectiu d'incrementar la seva estabilitat i contribuir a la consolidació i continuïtat de les línies educatives.

-Impulsar accions de formació del professorat sobre eines pedagògiques, de motivació i conducció de l'alumnat, resolució de conflictes, atenció a les famílies... que afavoreixin la disciplina i l'ordre.

-La inclusió en l'aprenentatge d'hàbits, entrenament i simulacions que fomentin la interiorització d'aquests comportaments (les empreses formen els seus treballadors en aquestes competències; l'escola ha de trobar sistemes d'aprenentatge que també en comportin el seu assoliment).

c) Manca de coneixements bàsics sòlids (matemàtiques, llenguatge...⁵

-Establir un sistema d'avaluació i de qualificació individual continuat a partir dels primers cicles de l'educació primària per a les matèries de llenguatge (lectura, escriptura i comprensió lectora) i matemàtiques, per tal d'establir mecanismes individuals de millora, entre el centre i la família, per a l'assoliment dels esmentats coneixements bàsics, a través de tutoritzacions o repetició de curs.

-Establir un sistema estructurat i estès a la totalitat dels centres, d'acollida dels alumnes estrangers, amb l'objectiu de facilitar-los la integració en el nivell educatiu adequat. La integració de l'alumne en els diferents cursos educatius requereix una etapa prèvia, que es fonamenti en el coneixement de l'idioma i en el desenvolupament de competències clau, perquè es pugui integrar al curs corresponent sense dificultats individuals i sense afectar el ritme habitual de la classe.

d) Manca de coneixement de l'idioma anglès

-Incrementar el nombre d'hores d'aprenentatge que ofereix el sistema educatiu actual i avançar-lo a les edats més primerenques de l'ensenyament reglat (primers cicles de primària). Convé també introduir aquest idioma en el desenvolupament d'una àrea o assignatura del currículum educatiu.

-Potenciar les pràctiques dels alumnes d' F P a l'estranger.

⁵ En aquest sentit, la Nova Llei d'Educació preveu la realització d'avaluacions a tots els alumnes de quart de primària, per avaluar si s'estan assolint les competències bàsiques. Els resultats d'aquesta avaluació es comunicaran als alumnes i a les famílies, però no tindran repercussions acadèmiques. Aquesta avaluació es repetirà a quart d'ESO.

També, la nova Llei, igual que la LOCE i la LOGSE, estableix que els alumnes només podran repetir curs una vegada al llarg de l'educació primària, ni més de dues vegades al llarg de l'ESO, quan es tinguin més de tres assignatures suspeses en el cas de l'ESO. Igualment, el claustre de professors d'ESO tindrà la facultat de decidir si un alumne passa de curs o no.

- Potenciar el coneixement i domini de l'idioma anglès per a la globalitat del professorat.
- Establir mesures encaminades a potenciar i estimular l'aprenentatge de l'idioma fora de l'horari escolar.
- Seguint l'exemple d'altres països, cal aprofitar els mitjans de comunicació televisius per a l'emissió, en determinades franges horàries destinades al públic infantil i juvenil, de programes en anglès.
- Introduir en els ensenyaments universitaris el desenvolupament d'assignatures en anglès, i establir mecanismes de continuïtat d'aprenentatge de l'idioma entre l'educació secundària i la superior.

e) Coneixement insuficient de l'entorn empresarial

- Incloure en l'ensenyament reglat de l'ESO, de l'FP i la universitària un mòdul obligatori de coneixements generals d'empresa. Cal incloure en aquests nivells matèries transversals de les empreses. A tall d'exemple, un alumne ha de saber què és una empresa, quins són els reptes de futur globals de les empreses, en quins entorns actuen les empreses actuals, què és un organigrama, què és un lloc de treball i coneixements sobre sistemes de gestió generalitzats en l'entorn empresarial (sistemes de gestió de la qualitat, del medi ambient, prevenció de riscos laborals, etc.).
- També és important que es coneguin i desenvolupin quines són les competències personals que necessiten les empreses per desenvolupar el projecte empresarial; saber quin és el rol que ha de tenir una persona que s'incorpora en un lloc de treball. En aquest sentit, i atenent de fet que el futur de la majoria dels alumnes s'esdevindrà en l'entorn laboral, el paper del

professorat és d'una importància rellevant, en transmetre als alumnes els valors positius del món laboral i empresarial.

-Desenvolupar un pla periòdic i constant d'accions programades que contribueixin a desenvolupar els coneixements generals sobre el funcionament de l'empresa dels alumnes, prèviament a la seva incorporació al món laboral: visites a empreses, cicles de conferències i sessions informatives, treballs sobre l'empresa, formació del professorat en l'àmbit de l'empresa, estades en empreses.

-Establir mecanismes de formació i d'actualització continuada dels coneixements del professorat en les tecnologies que utilitza l'empresa avui.

-Establir un sistema qualitatiu i eficaç de planificació, d'integració, de seguiment i d'avaluació de les pràctiques a les empreses dels alumnes de formació professional (les pràctiques dels alumnes són una oportunitat de coneixement de l'entorn empresarial).

-En els àmbits de l' FP i universitari, cal aprofitar les metodologies pedagògiques que desenvolupen les empreses per al desenvolupament de competències que incloguin el desenvolupament d'hàbits, d'entrenaments i de simulacions que fomentin la interiorització de les competències empresarials que necessiten avui les empreses.

f) Propostes generals de millora a nivell general:

-Redistribuir l'horari escolar, per tal d'afavorir que la manca de temps i recursos de l'escola no siguin una barrera per solventar les problemàtiques tractades. Cal destacar el nombre més gran d'hores d'ensenyament que imparteix l'escola privada –aproximadament 170 h més respecte de la pública.

-Aprofitar la informació que es disposa dels diferents nivells de l'educació i de l'Administració sobre el nivell educatiu i de formació dels alumnes, amb la finalitat d'arribar a un coneixement més profund de les deficiències del sistema educatiu i realitzar accions de millora. En aquest sentit, la informació disponible permet de realitzar una avaluació de l'alumnat i dels centres d'ensenyament.

-En alguns sectors productius es perceben mancances de personal d'ofici amb titulacions en cicles formatius d'FP. Aquests dèficits s'haurien de cobrir a través de la formació reglada, com a mesura estructural que garantís la qualificació de les necessitats laborals de les empreses. En aquest sentit, cal impulsar mesures encaminades a la difusió a la societat, i sensibilització de la importància de la formació professional com a opció de futur per a l'ocupabilitat dels alumnes que s'han d'incorporar en un futur a les empreses, amb la finalitat d'incrementar el nombre d'alumnes dels cicles formatius de la formació professional.

-L'educació és un factor estratègic, i per tant, qualsevol política educativa ha d'anar orientada a solventar les carències estructurals esmentades. En els darrers anys, el sistema educatiu ha viscut diversos canvis importants, a través de diferents i continuades lleis orgàniques d'educació, que no han contribuït a consolidar una línia educativa orientada a assolir els objectius estratègics, del país i del sistema productiu a llarg termini.

Per tant, la definició del sistema educatiu d'un país exigeix una política que no estigui sotmesa a canvis freqüents de model -com ha passat en els darrers anys-, que sigui fruit d'un consens de tota la societat i que, per tant, quedi al marge de qualsevol ideologia política.

La nova Llei d'educació (LOE) no és una reforma radical com la que va representar l'aplicació de la LOGSE, sinó que és un entremig entre aquesta última i la Llei de la qualitat de l'educació (LOCE). Sense entrar en detall de les

diferents modificacions de la LOE, s'intueixen mesures orientades a cobrir els dèficits estructurals esmentats.

Tanmateix, perquè aquesta nova reforma sigui efectiva i se'n garanteixi l'aplicació i estabilitat, són imprescindibles dos aspectes clau: el primer és el consens social en les grans línies de la Llei, i el segon, el finançament. Una reforma educativa que no té el suport de la societat i amb un finançament adequat pot portar de nou al desencís. En aquest sentit, és important que s'aprofitei l'actual cicle expansiu per consolidar el sistema educatiu, ja que en aquests anys el creixement del país no s'ha traduït en un increment en educació.

Barcelona, desembre de 2005